

Stichting Het Kempische Heideschaap Heeze

JAARVERSLAG 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Actiepunten 2019	4
3	Activiteiten SKH.....	5
3.1	Toerisme/recreatie/educatie/communicatie	5
3.2	Begrazing en beheer van de kudde.....	6
3.2.1	Overzicht projecten 2019.	7
3.2.2	Inzet schaapskuddes	8
3.3	Werkzaamheden breiden zich uit.	8
4.	Bestuur.....	8
4.1	Werkzaamheden	8
4.2	Toekomst SKH	8
4.3	Subsidie en bekostiging schaapskudde.....	10
4.4	Personalia.....	10
4.5	Samenstelling bestuur.	10
4.6	Samenstelling kascommissie	10
4.7	Herders	11
5.	Financiën	11

1 Inleiding

Met dit jaarverslag verduidelijkt het bestuur van de Stichting het Kempische Heideschaap (verder afgekort als SKH) wat de werkzaamheden zijn geweest rondom de schaapskudde van de Strabrechtse Heide in 2019. 2019 was een veel bewogen jaar vooral ook achter de schermen. Puur gekeken naar de statuten kun je stellen dat Stichting Kempisch Heideschaap (SKH) al haar doelen zoals die ruim 50 jaar terug zijn geformuleerd meer dan voldoende bereikt hebben. Het Kempisch heideschaap is zeer succesvol, de fokkerij is op orde, er is een goed functionerend stamboek met een grote rol daarin voor SKH en de begrazing is nog nooit zo goed en professioneel verzorgd als in de laatste jaren door de herders en onder aansturing van Landschapsbeheer De Wassum. Dit laatste ook zeer naar tevredenheid van de opdrachtgevers.

De samenwerking met een van onze opdrachtgevers, Staatsbosbeheer, werd in een nieuwe vorm gegoten. Staatsbosbeheer werd gedwongen om ook de begrazingscontracten in een aanbesteding te gieten. SKH, een stichting en geen commercieel bedrijf, heeft afgezien om aan deze aanbesteding mee te doen. Dit betekende nogal wat. Wat gaan we met onze schaapsherder in vast dienst doen, waar gaan we onze schapen laten grazen wanneer dit niet meer kan op de Strabrechtse Heide. Kortom een spannende tijd waar niemand beter van is geworden. Gelukkig heeft Landschapsbeheer De Wassum wel meegedaan aan deze aanbesteding en deze ook binnen gehaald met ook de aanduiding dat er alleen begraast mag worden met Kempische Heideschappen. Zo kunnen we onze schapen weer met een gerust hart de komende jaren laten grazen op de Strabrechtse Heide en omstreken.

We zien dat begrazing met Kempische Heideschappen van natuurgebieden meer en meer op de kaart komt te staan van verschillende opdrachtgevers. Dat zorgt ervoor dat ook wij moeten gaan kijken wat dit betekent voor SKH. Er is vraag naar meer schapen dus is de vraag gesteld of we onze kudde moeten gaan uitbreiden van 1000 naar 1500 of zelf meer.

We zien ook dat er meer belangstelling ontstaat naar natuurinclusieve landbouw, kringlooplandbouw en circulaire landbouw.

Al lang geleden kwam Brabants Landschap met een plan om in de gemeente Geldrop-Mierlo te gaan starten met een stadsboerderij. Echter de tijd en mogelijkheden waren al die jaren nog niet voor handen. Even leek het erop dat er dit jaar een mogelijkheid was om een voormalig landbouwbedrijf in het gebied aan te kopen en om te zetten naar een nieuwe boerderij vorm. Een "Heideboerderij" met genoeg stalruimte om af te lammeren, een educatiecentrum en zo verder. De tijd haalde ons in met de "stikstof-discussie" en nu ligt alles stil.

Een nieuwe mogelijkheid diende zich aan. Het Varkens Innovatie Centrum te Sterksel gaat stoppen. Een bedrijf dat dicht tegen de natuurgebieden van Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Gemeente Someren en andere aanligt. Een unieke mogelijkheid om te denken aan een Natuur Innovatie Centrum. Zou SKH hier ook iets in kunnen betekenen? Voor SKH is dit een uitgelezen kans om hier een natuur inclusieve heideboerderij te ontwikkelen, die een belangrijke bijdrage kan leveren aan de stikstof-discussie. Momenteel wordt de "stikstof-discussie" op diverse lagen gevoerd. Wie heeft waaraan "schuld" als het gaat om de toestand van natuurgebieden. Komt vergrassing van heide door stikstofdepositie of door het niet intensief genoeg begrazen van heidevelden.

Hoe zouden we de discussie meer op feiten kunnen baseren dan op uitspraken die niet wetenschappelijk zijn onderbouwd. Hoe kunnen we alle kennis bundelen in binnen- en buitenland van natuurorganisaties, wetenschappers, praktijk mensen en vanuit een nul-situatie om zo ook de kwaliteit van schapenbegrazing van natuurgebieden te meten.

Kortom, we sluiten 2019 af met weer nieuwe mogelijkheden voor onze stichting om af te wegen wat de volgende visie, missie en strategie zal gaan worden voor Stichting Kempische Heideschaap.

In dit jaarverslag is het financieel verslag van 2019 opgenomen.

2 Actiepunten 2019

SKH heeft veel tijd moeten besteden aan het duidelijk krijgen van haar rol in de afweging om niet meer rechtstreeks contracten aan te gaan voor **begrazingsopdrachten** van opdrachtgevers. Daarbij is ook besloten om ook afscheid te gaan nemen van onze trouwe herder Kees Kromhout. SKH blijft eigenaar van haar schapen en verpacht deze aan begrazingsbedrijven die op de Strabrechtse Heide actief zijn. De aanbesteding van Staatsbosbeheer, een belangrijk gedeelte van de Strabrechtse Heide, is toegewezen aan De Wassum. In goed overleg krijgt onze herder een arbeidsovereenkomst met De Wassum. In de aanbesteding staan ook de huur van de herderswoning en de schapenstal. Hiervan heeft SKH dan ook de huur opgezegd per 1-1-2020 .

De begrazingswerkzaamheden en het beheer van de kudde evenals de herder en de verblijven van herder en schapen bij De Plaetse zijn in handen van Landschapsbeheer De Wassum.

Ook in 2019 heeft het **project Gijzenrooi** velen uren overleg gevegd. De diverse mogelijkheden zijn besproken met Gemeente Geldrop-Mierlo, Provincie Noord-Brabant, potentiële verkopende landbouwer en andere partijen. We hebben mogelijke toekomstscenario's geschetst maar is blijft ook eind 2019 een taai proces. We hopen in 2020 meer concrete actie te zien en mogelijkheden uit te kunnen diepen.

In 2019 kwam ook een andere locatie voor handen maar dan in Heeze. Het **Varkens Innovatie Centrum** te Sterksel, eigendom van de WUR te Wageningen houdt op te bestaan en wil graag deze vestiging verkopen. Een adviesbureau in Someren werd gevraagd om scenario's te bedenken van mogelijke invullingen van het terrein. Eén van die scenario's was een gedeeltelijke invulling van het terrein met een schapenstal eventueel met educatiecentrum. SKH werd gevraagd hier input aan te leveren. Echter waren er al voorkeurscontracten gesloten met belanghebbende partijen die op het terrein een gedeelte in exploitatie hebben. Echter deze partijen hebben afgehaakt. De Gemeente Heeze-Leende, de dorpsraad, de omwonende, Brabants Landschap en ook SKH willen graag in gesprek met WUR om te kijken hoe een gezamenlijke goedgekeurde invulling van het terrein van meerwaarde kan zijn voor mogelijke deelnemers. In 2020 zal hier verdere uitwerking aan gegeven worden. We zullen als SKH ons in 2020 gaan beraden op onze toekomst en de mogelijke invulling van onze doelstellingen.

3 Activiteiten SKH

3.1 Toerisme/recreatie/educatie/communicatie

De Lammetjesdagen werden verspreid over 4 zondagen in april en mei. Er kwamen als vanouds veel bezoekers op af.

Op 2 juni was er in samenwerking met de Kapeller Put in Heeze het scheerevenement Schaap en Scheer waar veel mensen op af kwam. Op het landgoed werden die dag tussen 10.00 en 17.00 uur alle schapen geschoren. Voor de kinderen was er een springkussen en konden er lammetjes worden geknuffeld.

Op 21 juli heeft men onze herder met schapen kunnen bewonderen tijdens de IVN Heeze-Leende wandel dag. De volgende woorden gaven het gevoel aan van een journalist: *Het is een mooi beeld, die grote stille heide met de herder die eenzaam ronddwaalt. Een oneindige landschap dat zich uitstrekt tot aan de horizon. Alsof het nooit anders geweest is. Het gaat nooit vervelen, die heideveldjes, vennetjes, stuifduinen. Een wijds landschap, met zo ver als het oog reikt struik- en dopheide. De Strabrechtse heide is één van de grootste aaneengesloten heidegebieden van Nederland. Maar er is meer te zien! In het gebied zijn ook een aantal mooie vennen te vinden. Zo is er het Beuven, het grootste ven van Nederland, en er groeien bijzondere planten, zoals het waterlepeltje en de vleesetende zonnedauw.*

De Strabrechtse Heidedag was op 18 augustus.

Dit jaar het thema 'Boeren' op de heide omdat de heides een product zijn van een cultuurhistorisch landbouwsysteem. Er was veel te zien en te beleven: een mobiele houtzagerij, ploegende trekpaarden, een markt waar diverse natuur- en streekorganisaties zich presenteerden.

Een deel van de kudde stond ingeschaard op De Plaetse en de herders verzorgden drukbezochte demonstraties schapen drijven.

Aanvragen voor arrangementen, zoals demonstraties schapen drijven, zijn allemaal doorgespeeld naar De Wassum. Dit gaat naar alle tevredenheid en de Stichting heeft hier dus geen werk meer aan.

Ook konden kinderen bij de heidegidsen van Staatsbosbeheer diverse heideschaapjes in elkaar knutselen. Ook een workshop vachtviltten met authentieke wol van de heideschapen was mogelijk bij Kempenhaeghe, waar ook een winkeltje was ingericht met eigen gemaakte spulletjes

Bijzonder is ook te noemen dat er een heidedoedag georganiseerd is voor mensen die een gevangenisstraf uitzitten in Vught. Een groep gedetineerden bezocht onder begeleiding de heide. Deze activiteit is onderdeel van een project om gedetineerden in contact te brengen met een heel andere wereld dan zij gewend zijn met het oog op hun terugkeer in de maatschappij.

Op verschillende momenten in het jaar is de kudde op de Strabrechtse Heide en het Kempische heideschaap in beeld gebracht via de website en verschillende facebook pagina's. Met de opdrachtgevers bestaan er verschillende appgroepen over de inzet van de kuddes.

3.2 Begrazing en beheer van de kudde

Inzet schaapskuddes: veel meer werk door PAS

In 2019 is gewerkt met circa 1200 volwassen schapen en ruim 1000 lammeren. Er werden in het seizoen 4 kuddes gevormd en 3 lammerkuddes. Het werkteam bestond uit zeven herders. De hoeveelheid schapen nam fors toe en het aantal hectares begraasd terrein daarmee ook.

Uiteindelijk lijkt de schapenbegrazing op de heide een echte comeback te maken. Was vroeger het doel de Kempische Heideschapen te redden, nu is het doel de heide te redden. En aangezien er rondom Heeze heel veel heide is, is er veel te doen.

Dit alles is op gang gekomen door het inzicht dat schapen in de strijd tegen de ongewenste effecten van stikstof op de heide een belangrijke rol hebben. Het was al langer bekend dat vergrassing met schapen was aan te pakken maar tot voor kort werd vooral op mechanisch beheer (plaggen, chopperen, maaien) ingezet. Onderzoek heeft echter aangetoond dat die geplagde heide het ook niet is wat betreft natuurwaarden maar het op gang brengen van oude kringloop van vraat, mest en mineralisering van strooisel de heide echt kan helpen herstellen. Op dit inzicht wordt nu vol ingezet. Er is meer geld en dat zorgt voor de explosieve groei van het werk, de dieren en de bemensing. Een kroon op het werk!

Meer werk en dieren brengt ook nieuwe uitdagingen. De huidige schaapskooi is natuurlijk veel te klein. Dus er moet veel nieuwe stalruimte bij!

3.2.1 Overzicht projecten 2019.

Staatsbosbeheer: Strabrechtse Heide

Bij Staatsbosbeheer heeft het hele seizoen een gehoede kudde gelopen en een deel van het jaar ook een lammerkudde in flexinetten. De gehoede kudde was 500 dieren groot. Een veel grotere kudde dan voorheen. Voortvarend zijn veel terreindelen aangepakt. De kuddes waren actief in maar liefst 900 ha heide. De gehoede kudde deed veel aan onderhoudsbegrazing. De flexinetkudde werd vooral op zwaar vergraste terreindelen ingezet. Ook in het grote zuidelijke raster werd gegraasd met deze groep. Dat was nieuw. De schapen vervangen daar de grote grazers die toch niet brachten wat men er van hoopte.

Brabants Landschap: Grootte Heide, Valkenhorst, Stratumse Heide, Braakhuizen

In 2019 is de begrazing bij het Brabants Landschap stevig uitgebreid. In totaal 500 ha terrein werd begraasd met twee gehoede kuddes en een lammerkudde in flexinetten. Door de inzet van veel dieren werd veel bereikt op de vergraste terreindelen. De Manier van werken zorgde voor een totale omslag in het terrein.

High Tech Campus

In 2019 werd wederom begraasd op de High Tech Campus in Eindhoven. Hier liggen relictten van wat ooit een uitgebreide heide was. Er is veel belangstelling vanuit de medewerkers van de bedrijven bij de begrazing. In 2019 werd de begrazing flink uitgebreid.

Buntven

Het Buntven is een heideven ten westen van Deurne omzoomd met vochtige heide. Hier wordt al verschillende jaren gegraasd

Stippelberg

Sinds enkele jaren wordt gegraasd op golfbaan De Stippelberg in Bakel. Deze golfbaan is ingebed in nieuwe natuur met heide als belangrijkste terreintype. De heide-ontwikkeling komt er goed op gang.

IJzeren Man

De kudde maakt 2 keer per jaar een flinke wandeltocht langs de Zuid Willemsvaart naar natuurgebied de IJzeren Man in Weert. Hier liggen verspreid door het bos verschillende heideperceeltjes. De begrazing verloopt naar tevredenheid.

Vresselse heide

Ook in 2019 werd begraasd voor Staatsbosbeheer op de Vresselse Heide ten noorden van Son en Breugel. Gedurende 35 dagen, in 2 beurten, werd daar begraasd om heide om vergrassing en verbossing aan te pakken.

Kamerven

In 2018 werd een nieuw terrein in begrazing genomen het Kamerven, net ten noorden van Gerwen. Dit vergraste ven wordt sindsdien jaarlijks stevig begraasd in 2 beurten.

Someren

Vanaf 2018 worden een tweetal terreinen begraasd. Het gaat om een heideberm en een geluidswal.

Groote Heide Meerven

In 2020 werd dit gebied, dat in eigendom is van de gemeente Someren, de heide opnieuw begraasd. Het Meerven hoort bij de uitgestrekte Groote Heide.

Somerse Heide

Sinds 2017 wordt op de Somerse Heide begraasd. Rond het Beuven wordt vergrassing met pijpenstrootje stevig aangepast. Een grote lammerkudde graast in flexinetten met een systeem van drukbegrazing. Het project is zeer succesvol. Veel gras is terug gedrongen. Ook is gehoed begraasd op de aanwezige zandverstuiving en het Keelven.

3.2.2 Inzet schaapskuddes

In 2019 is gewerkt met circa 900 volwassen schapen en ruim 500 lammeren. Er werden in het seizoen 3 kuddes gevormd en één lammerkudde.

3.3 Werkzaamheden breiden zich uit.

De trend van meer projecten en meer schapen zet zich in 2020 door. Met Staatsbosbeheer is een nieuw contact afgesloten na de aanbesteding. Vanaf 2020 is een tweede gehoede kudde nodig.

De andere projecten bij de andere opdrachtgevers worden in hun huidige vorm voortgezet. Daarnaast zijn er nog onderhandelingen lopend over nieuwe projecten in 2020.

Dit leidt waarschijnlijk tot de volgende inzet in 2020. Er zullen 2000 oeien nodig zijn.

4. Bestuur

4.1 Werkzaamheden

De jaarvergadering was op 9 maart 2019.

De bestuursvergaderingen waren op 21/1; 11/2; 21/2; 28/5; 27/8; 23/9; 23/10; 4/11; 13/11 in 2019.

Daarnaast is het bestuur, aangevuld met Sjraar van Beek als adviseur, op diverse momenten in het jaar in gesprek geweest met vertegenwoordigers van de gemeente Geldrop-Mierlo, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Provincie, makelaar/taxateur, VIC, WUR.

Was een van de bestuurders aanwezig op de Biobeurs op 24 januari in Zwolle en ASR Natuurinclusieve Landbouw op 30 januari in Gilze Rijen.

Bestuurlijk zijn de volgende punten aan de orde geweest:

Project Gijzenrooi, toekomst SKH, aanbestedingsproblematiek, toekomst herder, begroting, exploitatie, in- en externe contacten, subsidies, sponsoring, begrazing, beheer schapen en uitbreiding kudde, organisatie, communicatie, plannen Staatsbosbeheer, plannen Brabants Landschap, bedrijfsvoering, belastingen, Kamer van Koophandel, toerisme, samenstelling bestuur, personeelsbeleid, Vereniging Stamboek Kempisch heideschaap, Vereniging Gescheperde Schaapskudden Nederland (VGSN), stichting Grote Heide, Someren natuurpoort/begrazing/schaapskooi, VIC.

4.2 Toekomst SKH

In 2016 is de notitie ‘Stichting Het Kempische Heideschaap strategie 2016 - 2025 ‘ vastgesteld.

Met de uitbreiding van de schaapskudde zijn sinds 2017 feitelijk drie schaapskuddes actief in de begrazing op en rondom de Strabrechtse heide - zie 3.3 -. De consequenties van de grootte van de kudde vragen met name om een goede aflamlocatie en een nieuwe organisatie door de Wassum van herders en coördinatie van het werk.

Het aflammeren is in 2019 noodgedwongen in drie groepen op locatie de Plaetse gedaan omdat er nog geen stalaccommodatie is gerealiseerd waar de kudde in één keer in kan. De organisatie van herders en stagiaires en coördinatie is in 2019 goed geregeld.

In 2018 is SKH in het Gijzenrooi project gestapt wat ook in heel 2019 veel overleg heeft gevegd. Een project dat de ontwikkeling van een landgoed beoogt met onder andere mogelijkheden voor het onderbrengen van schapen. SKH was hierin als ‘ondernemende’ stichting de kartrekker.

Het idee was en is nog steeds om op een en dezelfde locatie de gehele kudde onder te brengen voor het lammeren. Het project voorziet in woonruimte, stal en ruimte voor toerisme en educatie eventueel winkel en horeca.

Het alternatief voor één voldoende grote aflamlocatie was in 2018 om de kudde op te splitsen in drie deerkuddes die autonoom hun gebiedsopdrachten uitvoeren en lokaal hun eigen kudde laten aflammeren. In 2019 is dit nog steeds een vraag voor nader onderzoek.

Voor het landgoed project van de gemeente Geldrop-Mierlo en Brabants Landschap heeft SKH als 'ondernemende' kartrekker een bijdrage geleverd in 2018 en 2019 in de vorm van een exploitatie/bedrijfsplan, een verkenning/schets door architectenbureau en inschakelen taxateur/makelaar voor bedrijfsgebouwen en woonhuis van de agrariër. De laatste is in beeld gekomen als alternatief voor de nieuwbouw van het oorspronkelijke landgoedplan. Eind 2018 is van Lith een aanbieding gedaan onder voorbehoud. Men is niet ingegaan op de aanbieding van onze kant. Eind 2018 is de conclusie getrokken dat SKH een pas op de plaats moet maken. Feitelijk ligt in het Gijzenrooi project de vraag nu voor aan de gemeente Geldrop en Brabants Landschap hoe zij met de nieuwe situatie omgaan nu SKH de grenzen van de mogelijkheden als kartrekker heeft aangegeven. In 2019 zijn daar nog verdere overleggen in gevoerd met eind 2019 nog steeds de mogelijkheid van uitvoering van project Gijzenrooi.

Complicerende factor voor SKH in genoemd plan was ook de onzekerheid over de begrazingsopdracht van Staatsbosbeheer vanaf 2020 en de financiële mogelijkheden van de Stichting. Deze zijn nu inzichtelijk.

De samenwerking met Staatsbosbeheer, wordt in 2020 in een nieuwe vorm gegoten. Staatsbosbeheer werd gedwongen om ook de begrazingscontracten in een aanbesteding te gieten. SKH, een stichting en geen commercieel bedrijf, heeft afgezien om aan deze aanbesteding mee te doen.

Landschapsbeheer De Wassum heeft wel meegedaan aan deze aanbesteding en deze ook binnen gehaald met ook de aanduiding dat er alleen begraaft mag worden met Kempische Heideschappen. We hebben onze schapen weer verpacht aan De Wassum om onze doelstelling in te vullen. Daarom is ook besloten om ook afscheid te gaan nemen van onze trouwe herder Kees Kromhout per 1-2-2020. SKH blijft eigenaar van haar schapen en verpacht deze aan begrazingsbedrijven die op de Strabrechtse Heide actief zijn. De aanbesteding van Staatsbosbeheer, een belangrijk gedeelte van de Strabrechtse Heide, is toegewezen aan De Wassum. In goed overleg krijgt onze herder een arbeidsovereenkomst met De Wassum. In de aanbesteding staan ook de huur van de herderswoning en de schapenstal. Hiervan heeft SKH dan ook de huur opgezegd per 1-1-2020.

De begrazingswerkzaamheden en het beheer van de kudde evenals de herder en de verblijven van herder en schapen bij De Plaetse zijn in handen van Landschapsbeheer De Wassum.

De samenwerking met Staatsbosbeheer heeft een grote prioriteit gehad, niet zozeer vanwege de opdrachten voor 2019 maar juist vanwege de genoemde onzekerheid over de periode na 2020. Ook met de fam. Van Alphen is in dit verband nadrukkelijker dan voorheen gesproken over de uitvoering van het beheer door onze stichting.

De Stichting is in 2019 duidelijk bezig geweest om te bepalen welke koersbijstelling in het licht van de vastgelegde strategie 2016 -2025 eventueel nodig is. Voortschrijdend inzicht in project Gijzenrooi, mogelijkheden met VIC en het niet meer aangaan van begrazingscontracten zal in 2020 inzet worden van de vraag of SKH als ondernemende Stichting in samenhang en samenwerking met andere activiteiten en partners of als faciliterende Stichting voor deze partijen de te zetten stappen gaat maken

4.3 Subsidie en bekostiging schaapskudde

In 2019 is een subsidie van de gemeente Heeze- Leende ontvangen en een bijdrage van Ecoracks.

4.4 Personalia.

In de loop van 2019 heeft Maarten Pijnenburg afscheid genomen van het bestuur en heeft Gonnie van Bussel zijn taak als secretaris overgenomen. De afhandeling van archief en andere zaken moeten in 2020 nog plaatsvinden.

In 2019 was herder Kees Kromhout gedetacheerd bij begrazingsbedrijf De Wassum. Uit de contacten met zijn werkgever en Kees blijkt dat alles zeer naar wens verloopt. Niemand had kunnen bevroeden dat dit ook zijn laatste jaar als ONZE herder zou zijn. Gelukkig is in goed overleg met Kees zijn overgang naar De Wassum geregeld als zijn werkgever en hebben wij alles rondom zijn vertrek geregeld. In 2020 zullen we officieel afscheid nemen.

4.5 Samenstelling bestuur.

Dhr. Kees van Hee	voorzitter
Dhr. Maarten Pijnenburg t/m juli 2019	
Mevr. Gonnie van Bussel vanaf augustus 2019	secretaris
Dhr. Ad Leenaars	penningmeester
Mevr. Renée Hoekman	vice-voorzitter

4.6 Samenstelling kascommissie

Dhr. Wim Jak
Dhr. Joost in 't Hout

4.7 Herders

Dhr. Kees Kromhout	herder (in dienst van SKH)
Dhr. Mathijs de Haas	herder (in dienst van De Wassum)
Dhr. Luc Teeuwen	herder (in dienst van De Wassum)
Mevr. Ronja Verbeek	herder (in dienst van De Wassum)
Meneer Nick Martens	herder (in dienst van De Wassum)
Mevr. Tanja Raams	herder via re-integratietraject
Dhr. Harrie Dankers	herder via re-integratie traject
Dhr. Kees Kromhout	herder (in dienst van SKH)
Dhr. Mathijs de Haas	herder (in dienst van De Wassum)

5. Financiën

De winst en verliesrekening over het jaar 2019 ziet er als volgt uit.

Posten winst & verliesrekening	Realisatie 2019	
<u>Lasten</u>		
Personeel	€	48.794,62
Kudde	€	8.136,69
Vorbereiding transitie herder	€	1535,00
Huren (woning + schaapskooi)	€	9.816,58
Verzekeringen	€	787,10
Nutsvoorzieningen	€	2.854,44
Algemeen Beheer	€	1.102,59
Diversen	€	826,26
Uitbreiding kudde met 100 schapen	€	8.500,00
Totaal aan lasten	€	82.353,28
<u>Baten</u>		
Gemeentelijke subsidies	€	500,00
Graasdierpremie	€	25.000,00
Begrazing contracten	€	19.857,75
Verrekening SKH met "De Wassum"	€	23.125,82
Rendement Kudde	€	4.071,50
Giften/donaties/sponsoring	€	300,00
Rente Bank	€	0,01
Diversen	€	3.284,64
Subsidie "Vrienden van S.K.H."	€	22.000,00
Totaal aan Baten	€	98.139,72
<u>Saldo</u> Winst & Verliesrekening	€	15.786,44

De stichting werkt al een aantal jaren intensief samen met het natuurbegrazingsbedrijf "De Wassum". De baten en lasten die direct toevallen aan de kudde worden per jaar met hen verrekend. Het verschil tussen deze lasten (kosten personeel, kudde, huur schaapskooi, verzekeringen en nutsvoorzieningen) en de directe baten van de kudde (begrazingssubsidie en begrazingscontracten) wordt verrekend met "De Wassum" (zie betreffende post onder "Baten": Verrekening SKH met "De Wassum"). Op deze manier wordt het bedrijfsrisico voor S.K.H. sterk verminderd. Bovendien blijkt dat de kwaliteit van de begrazing is toegenomen, sinds de samenwerking met "De Wassum". Dit is direct terug te voeren op de professionaliteit die dit begrazingsbedrijf ons biedt. Ook krijgt S.K.H. van De Wassum een vast rendement van 5% op de waarde van de kudde (zie hierboven onder "Rendement Kudde").

Gedurende meer dan 50 jaar heeft de Stichting de Strabrechtse Heide met Kempische Heideschappen begraasd en heeft daarvoor o.a. begrazingsgeld als inkomsten ontvangen. Staatsbosbeheer was daarbij onze belangrijkste partner. In 2019 is Staatsbosbeheer deze begrazing gaan aanbesteden en heeft de Stichting besloten hierbij niet te gaan concurreren met commerciële partijen. Dit besluit heeft ertoe geleid dat S.K.H. niet langer rechtstreeks begrazingsgeld zal ontvangen in 2020. De samenwerking met "De Wassum" blijft wel bestaan, zodat onze kuddes zullen blijven grazen op de Strabrechtse Heide en in de aanliggende gebieden. In deze nieuwe situatie is het niet langer verantwoord om als SKH een herder in dienst te hebben. Daarom is in goed overleg met onze herder besloten om het dienstverband met hem op te zeggen. De herder zal in 2020 in dienst treden van "De Wassum". De juridische gevolgen van de ontbinding van de arbeidsovereenkomst zijn op een rij gezet en deze kosten zijn hierboven opgevoerd onder "voorbereiden transitie herder".

Als stichting zijn we altijd op zoek naar sponsors en we zijn dan ook blij met de gemeentelijke subsidie (van de gemeente Heeze).

Onder "giften/donaties/sponsoring" is ook de bijdrage van EcoRacks te vinden. Dit Eindhovense groene datacenter sponsort SKH nu al een aantal jaren!

Het Saldo van de winst & verliesrekening is positief. Dit is een gevolg van een subsidie van 22.000 Euro van de Stichting "Vrienden van de Stichting Het Kempische Heideschaap". Het uitbreiden van onze kudde (de stichting heeft nu 1000 schapen) is mogelijk door een toename naar de vraag naar natuurbegrazing door Kempische Heideschapen in de regio en dit wordt door onze stichting als heel positief beoordeeld!

De balans van S.K.H. ziet er als volgt uit per 31-12-2019

Activa per 31-12-2019		Passiva per 31-12-2019	
Debiteuren	€ 60.194,62	Crediteuren	€ 14.528,88
Waarde van de kudde	€ 85.000,00	Bestedingsreserve loonkosten	€ 42.000,00
Liquide middelen	€ 10.825,28	Bestedingsreserve risico De Wassum	€ 50.000,00
Inventaris	€ -	Eigen Vermogen	€ 53.991,02
Vooruitbetaald (voor 2019)	€ 4.500,00		
Totaal	€ 160.519,90	Totaal	€ 160.519,90

T.o.v. de balans van eind 2018 is het eigen vermogen is toegenomen.

De kascontrolecommissie heeft bijgaande jaarstukken beoordeeld op **21 april 2020** Bevindingen van de commissie zijn in de financiële verslaglegging betrokken.

Dhr. K. van Hee
Voorzitter

Dhr. A. Leenaars
Penningmeester

Goedgekeurd in de jaarvergadering met de Raad van Toezicht in 2020.

Dhr. P. Verhoeven
Voorzitter

Dhr. W. Jak
secretaris

